

Nr 75.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avskrivning av räntor å köpeskillingen för viss försäljningslott från Näs kungsgård i Kopparbergs län; given Stockholms slott den 10 februari 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 februari 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON, STRINDLUND.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp, anför:

Enligt köpehandling den 20 och den 26 januari 1925 inköpte hemmansägaren Carl Gottfrid Berg i Lerabo av Kungl. Maj:t och kronan fastigheterna $\frac{1253}{10000}$ mantal litt. Aq Näs kungsgård 1^{18} och $\frac{3}{416}$ mantal litt. Ad Bergsgärdet 1^5 för en köpeskillning av 7,000 kronor. Av köpeskillingen skulle en tiondel erläggas kontant vid tillträdet. Återstoden av köpeskillingen skulle uppdelas i två lika delar, en amorteringsdel och en stående del. Å amorte-

ringsdelen skulle erläggas en annuitet av 6 procent, varav 4.75 procent utgjorde ränta och återstoden amortering. Amorteringsskyldighet skulle emellertid inträda först med sjätte året efter utgången av det kalenderår, varunder tillträdet ägt rum. Intill dess kapitalavbetalningen började, skulle erläggas 4 procent ränta. Stående delen av köpeskillingen skulle vara gulden inom fem år efter det sista inbetalningen å amorteringsdelen bort fullgöras.

I skrivelse den 11 augusti 1938 har Berg, under förmälan att han häftade för oguldna räntor för åren 1925—1929 på grund av nämnda köp, hemställt, att dessa räntor eller en större del av hans skuld måtte efterskänkas. Såsom skäl för sin anhållan har Berg åberopat, att hans ekonomiska ställning vore dålig.

Över framställningen ha yttranden avgivits den 8 november 1938 av länsstyrelsen i Kopparbergs län, den 22 december samma år av domänstyrelsen och den 16 januari 1939 av statskontoret. Vid länsstyrelsens yttrande fanns fogad viss utredning rörande Bergs personliga och ekonomiska förhållanden.

Innan jag närmare ingår på förevarande framställning, torde jag få erinra, att tidigare eftergifter gjorts i Bergs betalningsskyldighet på grund av ifrågasatt fastighetsköp. Den 30 april 1927 medgav sålunda Kungl. Maj:t Berg anstånd med erläggande av ränta å den oguldna delen av köpeskillingen för den tid, under vilken köpeskillingen skulle enbart förräntas, under villkor att Berg skulle å dag, då första annuiteten å köpeskillingen skulle erläggas, jämväl gälda samtliga till betalning förfallna räntebelopp, för vilkas inbetalning anstånd medgivits. Vid 1931 års riksdag medgavs ytterligare lindring i betalningsvillkoren (prop. nr 4, jordbr. utsk. utl. nr 21, R. skr. nr 65). Riksdagens beslut innebar i huvudsak, att de å köpeskillingen oguldna räntor, vilka belöpte på tiden intill den dag amorteringen enligt köpehandlingen skulle begynna, finge gäldas på så sätt att Berg utfärdade revers å ränteskuldens sammanlagda belopp. Å skuldbeloppet enligt reversen skulle icke erläggas ränta och under fem år från dess utfärdande ej heller amortering. Därefter skulle berörda skuldbelopp amorteras med en tiondel årligen. Fullgjordes icke amorteringen, skulle hela skulden vara förfallen till betalning. Amorteringen av den oguldna köpeskillingen skulle därjämte framflyttas fem år med skyldighet för Berg att därå erlägga ränta från den dag, amorteringen enligt köpehandlingen skolat inträda.

I anslutning till riksdagens beslut har Berg och hans hustru den 21 december 1931 utfärdat en skuldförbindelse å 1,512 kronor. Å skuldförbindelsen har Berg sedermera avbetalat 50 kronor 16 öre.

Bergs skuld till kronan uppgår för närvarande till följande belopp. Kapitalskulden utgör 6,171 kronor 73 öre, oguldna räntor för åren 1925—1929 uppgå till 1,461 kronor 84 öre och för år 1937 till 180 kronor 14 öre. Härtill komma överräntor efter sex procent å 166 kronor 31 öre för tiden den 1 januari—den 28 maj 1938, å 101 kronor 4 öre från och med den 29 maj 1938 tills betalning sker, å 441 kronor för tiden den 14 mars—den 28 maj 1938 samt å 398 kronor 96 öre från och med den 29 i sistnämnda månad tills betalning sker.

Rörande Bergs personliga och ekonomiska förhållanden har upplysts följande. Han är gift och har i äktenskapet fyra barn i åldern fyra till tretton år. Han har skulder till ett belopp av omkring 17,000 kronor och tillgångar, förutom fastigheten, till ett värde av 4,350 kronor. Å fastigheten födas en häst, fyra kor och fyra ungdjur. Lejd arbetskraft, vilket behövdes för gårdens skötsel, har Berg icke haft råd att hålla. Enligt uppgift av landsfiskalen är Berg ordentlig och mycket arbetsam. På grund av det myckna arbetet och ständig oro för familjens ekonomi har Bergs hustru blivit överansträngd och sjuklig.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län och domänstyrelsen ha med hänsyn till Bergs ekonomiska och personliga förhållanden tillstyrkt, att Bergs skuld på grund av oguldna räntor å 1,461 kronor 84 öre för åren 1925—1929 efterskänkes.

Statskontoret, som på grund av de konsekvenser ett bifall till länsstyrelsens och domänstyrelsens förslag skulle kunna medföra ansett sig icke kunna biträda detsamma, har i stället föreslagit, att Berg medgäves anstånd med nämnda ränteskulds betalning intill dess amorteringstiden för köpeskillingsreversen utlupit. Den ordning, i vilken skulden därefter skulle gäldas, har synts statskontoret lämpligen böra lämnas åt domänstyrelsen att bestämma.

I likhet med de hörda myndigheterna anser jag, att lättnad bör beredas Berg i hans betalningsskyldighet till kronan i anledning av fastighetsförväret. I fråga om formen härför ansluter jag mig med hänsyn till de ömmande omständigheter som i förevarande fall äro förhanden till länsstyrelsens och domänstyrelsens förslag. Det av statskontoret föreslagna uppskovet med erläggande av det i ärendet ifrågakomna räntebeloppet torde icke, såvitt nu kan bedömas, medföra den lättnad för Berg i hans ekonomiska förhållanden varav han är i behov. Jag tillstyrker därför att kronans fordran för de å åren 1925—1929 belöpande räntor å tillhoppa 1,461 kronor 84 öre, för vilken fordran revers lämnats enligt 1931 års riksdagsbeslut, måtte avskrivas.

Under återopande av det anförda hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att kronans fordran hos Carl Gottfrid Berg och hans hustru å 1,461 kronor 84 öre enligt förut omförmälda skuldförbindelse den 21 december 1931 må avskrivas.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall och förordnar, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Allan Tigerschiöld.